

แบบรายงานผลงานวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจรีต ด้วยกิจกรรม
“เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก”
ผ่านการเรียนรู้บันได 7 ขั้น

นางสาวมลนภา สายแวง
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชาราชภรรยาสามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแบบรายงาน Best Practice ประเภท ครูผู้สอน กิจกรรมถอดบทเรียนโครงการโรงเรียนสุจริต ของนางสาวมลนภา สายแวว ครูโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ เพื่อเสนอผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice : BP ปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้นตอน ซึ่งผู้รายงานได้เสนอข้อมูลผลงานจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับใช้ประกอบการพิจารณา ของคณะกรรมการ มีการนำเสนอข้อมูลครอบคลุม ตามหลัก หลักเกณฑ์และวิธีการ

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู นักเรียน โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชราษฎร์สามัคคี) ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการปฏิบัติงาน ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และ ให้ความร่วมมือใน การปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมา ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมลนภา สายแวว

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แบบรายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	๑
๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๒
๒. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของผลงาน/ นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๒
๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๑๑
๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๙
๕. ปัจจัยความสำเร็จ	๒๗
๖. บทเรียนที่ได้รับ	๒๘
๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๒๙
๘. ข้อเสนอแนะ	๓๐

แบบรายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ชื่อผลงาน: ปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

ชื่อเจ้าของผลงาน: นางสาวมณฑา สายแวว

โรงเรียน: โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชาราชภัฏสามัคคี)

สังกัด: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

โทรศัพท์: ๐๙๕-๖๐๕-๕๔๕๙

ประเภทผลงาน :

- ครู
- ผู้บริหาร
- บุคลากรทางการศึกษา/ผู้รับผิดชอบโครงการ

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต

- ทักษะกระบวนการคิด
- มีวินัย
- ซื่อสัตย์สุจริต
- อยู่อย่างพอเพียง
- จิตสาธารณะ

รายละเอียดเอกสารการนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๑.๑ เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจความจำเป็น ปัญหา หรือความต้องการที่จัดทำผลงาน

จากการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อตอบสนองต่อแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยใช้แผนฯ เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อขับเคลื่อนจากนโยบายสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เห็นความจำเป็นเร่งด่วน ในการเร่งรัดการขับเคลื่อนแนวคิดที่ประชาชนต้องไม่ทนต่อการทุจริต ในทุกระดับการศึกษา ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึก ในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะรู้จักอยู่อย่างพอเพียง มุ่งสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการจัดการเรียนรู้ในการศึกษาทุกระดับ จึงได้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำหลักสูตร/ชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต โดยขอความร่วมมือให้หน่วยงานการศึกษาแต่ละระดับศึกษา นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งการศึกษาในระบบและ การศึกษานอกระบบ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้มอบหมายให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งจากการศึกษา นโยบาย และจุดเน้นสำคัญของโครงการโรงเรียนสุจริตที่ต้องการพัฒนา นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดคุณลักษณะ ๕ ประการ ได้แก่ ๑) ทักษะกระบวนการคิด ๒) มีวินัย ๓) ซื่อสัตย์สุจริต ๔) อยู่อย่างพอเพียง และ ๕) จิตสาธารณะ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า คุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต) โดยดำเนินการตามแนวทาง ของปฏิญญาโรงเรียนสุจริต ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านการป้องกันด้านการปลูกฝัง และด้านการสร้างเครือข่าย ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่โครงการกำหนดไว้ และการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานโรงเรียนสุจริต และแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวทางให้โรงเรียนพัฒนา ตนเองให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการได้อย่างราบรื่น ซึ่งมาตรฐานและแนวทางดังกล่าว โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชาราษฎร์สามัคคี) ได้นำมาเป็นแนวทางเป็นกรอบในการดำเนินการตามโครงการโรงเรียนสุจริตทั้ง ๕ มาตรฐาน ๑๖ ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานวิชาการ ๔ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานงบประมาณ ๓ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานบุคคล ๒ ตัวบ่งชี้ มาตรฐานการบริหาร ทั่วไป ๒ ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ๕ ตัวบ่งชี้

นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิด ที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์

ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชาราษฎร์สามัคคี) เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จึงได้นำเอารายวิชาเพิ่มเติม"การป้องกันการทุจริต" ประกอบด้วยเนื้อหา ๔ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ๑) การคิด แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ๒) ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต ๓) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และ ๔) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม มาบรรจุเข้าในหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งมีนโยบายจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรครบถ้วนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยให้ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเกิดคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต

เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีจิตสาธารณะ เป็นคนดีของสังคมตามคุณลักษณะ ๕ ข้อ ทั้งทักษะกระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะได้อย่างมีคุณภาพ ข้าพเจ้าจึงได้จัดกิจกรรม ปลูกต้นกล้า จิตอาสาภักดิ์โลก สู่โรงเรียนสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

๑.๒ แนวคิดหลักการสำคัญ

๑.๒.๑ ความหมายของ จิตอาสา

จิตอาสา แยกคำศัพท์คือ จิต+อาสา ที่แปลได้ว่า จิต หมายถึง ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้คิด และนึกธรรมชาติที่รู้อารมณ์สภาพที่นึกคิด ความคิด อาสา หมายถึง ความหวัง ความต้องการ การรับทำโดยเต็มใจ สมัยครใจ แสดงตัวขอรับทำการนั้น

๑) จิตอาสา : จิตอาสาจะมีลักษณะเดียวกันกับจิตสำนึก (ความรู้สึกดีหรืออยากตอบแทนสิ่งที่ประโยชน์ต่อตนเอง สังคม โลกมวลมนุษย) หรือภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย จิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ จิตบริการ จิตอาสาจิตสำนึกทางสังคม คำศัพท์เหล่านี้มีลักษณะมีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือปฏิบัติในแง่เดียวกัน โดยความหมายของศัพท์เหล่านี้ท่านกล่าวความหมายเอาสรุปได้ ๕ ประการ คือ

ประการที่ ๑ จิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมจิตสำนึก (ความรู้สึกดีหรืออยากตอบแทน สิ่งที่ประโยชน์ต่อตนเอง สังคม โลกมวลมนุษย) หรือภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อ สิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน,การคำนึงถึงผู้อื่นร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

ประการที่ ๒ จิตสาธารณะ คือ จิตอาสา ที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความ สมัยครใจเพื่อส่วนรวม โดยการแสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ

ประการที่ ๓ จิตสาธารณะ คือ การสำนึกสาธารณะ ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลตระหนักรู้และคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม มองเห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่างๆ ที่เป็นของส่วนรวม

ประการที่ ๔ จิตสาธารณะ คือ จิตบริการที่เกี่ยวกับการคิด และการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเป็นการประพฤติปฏิบัติที่มุ่งความสุขของผู้อื่นที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความตั้งใจดีและเจตนาดี

ประการที่ ๕ จิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกทางสังคมที่สำนักงานและคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อธิบายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อ

ประเทศชาติมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อยประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของจิตอาสาไว้ดังต่อไปนี้

พระไพศาล วิสาโล ได้ให้ความหมาย จิตอาสา หมายถึง จิตที่ยกระดับปัญญาภายใน และสำนึกสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสันตหรือกล่าวอีกนัย หนึ่งว่าคือ จิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นจิตสุขเมื่อได้ทำความดีเป็นจิตที่เป็นเปี่ยมด้วย "บุญ" คือ ความสงบเย็นและพลังแห่งความดี

ประเวศ วะสีได้ให้ความหมายของคำว่า จิตอาสา ว่าเป็นจิตที่มีการเสียสละ จิตที่เอื้อเพื่อเผื่อแผ่เป็นผู้มีจิตพร้อมที่จะเป็นอาสาสมัคร เป็นรูปธรรมของความเป็นเพื่อนมนุษย์ที่มีความเมตตา กรุณาเพื่อเชื่อมต่อกับความเป็นและทำให้ เกิดสิ่งดีงามในสังคม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายคำว่า "จิตสำนึก" หรือ "จิตสาธารณะ" (เช่น จิตสำนึกต่อศาสนา) คือ ความตระหนักในหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน พึงปฏิบัติต่อ ศาสนาหรือจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม ก็คือการใช้สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับ คำว่า "จิตสำนึก" จึงเป็นอีกคำหนึ่งที่ เกี่ยวข้องกับคำว่า "จิตอาสา"

พรศักดิ์ผ่องแผ้ว ได้ให้ความหมายว่า จิตสำนึกเป็นผลที่ได้มาจากการประเมินค่าการ เห็นความสำคัญ ซึ่งมีฐานอยู่ที่ทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม ความเห็น และความสนใจของบุคคล

เดโช สนวนานนท์กล่าวว่า จิตสำนึกมีหลายความได้หลายทางร่วมกัน แต่ความหมาย หนึ่งคือ ลักษณะของบุคคลที่ตอบโต้ต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว ในอาการตระหนักรู้สัมผัสความรู้สึก ความคิด และการ ต่อสู้ดิ้นรนของตนเองได้หรือพูดง่าย ๆ ว่า คือ ลักษณะของบุคคลที่ทำอะไรลงไปอย่างรู้ตัว ไม่ได้ใจลอย หรือทำ อะไรลงไปขณะมีอารมณ์วูบ หน้ามืด ขาดสติยับยั้ง

จรรยา สุวรรณทัต ได้ให้ความหมายว่า ความสำนึกหมายถึง การรับรู้ หรือ การที่บุคคลมีความรู้ในสิ่งต่างๆ การรับรู้หรือความสำนึกของบุคคลนี้จัดเป็นขั้นตอนของกระบวนการทางจิต หลายประเภทเป็นตอนว่า กระบวนการของการรับนวัตกรรม และกระบวนการเกิดทัศนคติ

มิชิตา จำปาเทศ รอดเจริญ ได้ให้ความหมายของจิตอาสาว่า คือจิตที่ต้องการให้ผู้อื่น ตั้งแต่ การให้เงิน ให้สิ่งของจนกระทั่งให้แรงงาน แรงสมอง หรือที่มักเรียกว่า อาสาสมัคร เพื่อช่วย ให้ผู้อื่นหรือ สังคมมี ความสุขมากขึ้น การให้หรือเสียสละนี้สามารถทำได้จนถึงการเสียสละความ เป็นตัวตน หรืออัตตา ของเราลงไป

ดร.ชลลดา ทองทวีกล่าวถึงความหมายของจิตอาสาว่า จิตอาสา คือ กิจกรรม อาสาสมัครเป็น กระบวนการของการฝึกการ "ให้ที่ดีเพื่อขัดเกลา ละวางตัวตน และบ่มเพาะความรัก ผู้อื่นโดยไม่ มีเงื่อนไขเป็นการ ยอมสละตน เพื่อรับใช้และช่วยเหลือที่ประสบกับความทุกข์ยากลำบากในวิถีของพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

ประวิตร พิสุทธิโสภณ (๒๕๕๒) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้เช่น ให้สิ่งของให้ เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งที่ตนเองมีแม้กระทั่ง เวลาเพื่อเผื่อแผ่ให้ คับส่วนรวมอีกทั้งยังช่วยลด "อัตตา" หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

ธานีษฐ์ กองแก้ว (๒๕๕๐) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง คนที่มีจิตใจอาสาช่วยเหลือ อยากรให้ผู้อื่นมี ความสุข คนที่มาร่วมกิจกรรมจิตอาสา ก็คือ "อาสาสมัคร" คือ บุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือ สังคมด้วยความ สัมผัสใจ เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกันแก้ไขพัฒนาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน จิตอาสา

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (๒๕๕๐: ๒๒) ได้ให้ความหมายของจิตอาสา คือ ความสำนึกของบุคคลที่มี ต่อสังคม ส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผล ตอบแทน คุณยคุณธรรม (๒๕๕๐: ๔๑) จากการทบทวนเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ได้ให้ความหมายจิตอาสา หมายถึง จิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย สติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีอันเกิดจากพื้นฐานความคิด ๔ ประการหลัก ได้แก่ (๑).เป็นการบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อส่วนรวมมิใช่เพื่อส่วนตัว (๒).เป็นการกระทำอย่างสมัครใจ (๓).เป็นการกระทำที่ไม่มุ่งหวังผลตอบแทน ในรูปสินจ้างรางวัล และ (๔).เป็นการอุทิศกำลังกาย กำลังใจ และเวลาให้ส่วนรวม ไม่ใช่อุทิศกำลังทรัพย์แต่เพียงอย่างเดียว

โดยสรุป จิตอาสา หมายถึง การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกายสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นจิตใจที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขด้วยความสมัครใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุข มีคุณค่าและพัฒนาจิตวิญญาณให้สูงขึ้น เป็นจิตที่เป็นสุข เพื่อได้ทำความดีอยากช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นจิตที่พร้อมจะสละ เวลา แรงกาย และสติปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองมีเพื่อบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีความเมตตา กรุณา เป็นจิตที่เปี่ยมด้วยความสงบเย็นและเต็มไปด้วยพลังแห่งความดีเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสันติอีกทั้งยังช่วยลด “อัตรตา” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

๑.๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสา

๑) แนวคิดการขัดเกลาทางสังคมเพื่อความเป็นพลเมืองดี

ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม: การขัดเกลาทางสังคม (Socialisation) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่บุคคลใน สังคมได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดและปลูกฝัง วัฒนธรรมต่างๆ ของสังคม ให้สมาชิกรุ่นต่อไปได้ประพฤติปฏิบัติ การขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการทางสังคมกับทางจิตวิทยาที่มีผลทำให้บุคคลมี บุคลิกตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่ออยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จักและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้อย่างเหมาะสม

ความจำเป็นของการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมเป็นการอบรม ปลูกฝัง สั่งสอนให้มนุษย์ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด บุคลิกภาพของคนให้อยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้ การขัดเกลาทางสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับความเป็น มนุษย์คือ

- **ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยในตัวบุคคล** ลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละบุคคลเป็น ผลมาจากการได้เห็นได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ อยู่เป็นประจำจนเกิดความเคยชิน ดังนั้นการที่บุคคลได้รับการอบรมสั่งสอน ให้เป็นคนขยัน ตั้งใจอยู่เป็นประจำตั้งแต่เด็ก ก็จะทำให้เป็นผู้ที่ไม่นั่งดูตายและตื่นนอนเช้า เป็นต้น

- **ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ** การรับรู้สิ่งต่างๆ ของมนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้ทั้งบุคคลอื่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากนั้นก็ก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา อันจะนำไปสู่การคิดพิจารณาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความเหมาะสม เช่น ครูอบรมสั่งสอนลูกให้ทำอาหารต่างๆการเรียนรู้จะทำให้ลูกเข้าใจถึงวิธีการปรุง ส่วนประกอบอาหารแต่ละประเภท ซึ่งจะนำไปสู่การตัดแปลงเป็นอาหารอย่างอื่นได้อีก

-

- **เป็นแบบอย่างของการแสดงพฤติกรรมในสังคม** การขัดเกลาทางสังคมจะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในทางที่สังคมต้องการ เช่น คนไทยถูกอบรมสั่งสอนจากทุกสถาบันทางสังคมให้เป็นผู้ที่กตัญญูต่อพ่อแม่ เช่น เคารพเชื่อฟัง ดูแลยามท่านชรา การปฏิบัติต่อ ๆ มาของคนไทย ทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่คนไทยรุ่นต่อๆ ไปจะต้องปฏิบัติตามแบบอย่างของผู้ที่สังคมยอมรับว่ามีความกตัญญูต่อบุพการีมนุษย์ ทุกคนจำเป็นต้องได้รับการขัดเกลาทางสังคมเพื่อที่จะได้มีบุคลิกภาพเช่นเดียวกับมนุษย์ผู้อื่น และรู้จักระเบียบของสังคมหรือวัฒนธรรม มิฉะนั้นจะมีพฤติกรรมเหมือนสัตว์และไม่สามารถเข้าสังคมมนุษย์ได้

วิธีการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมถือเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคมให้เกิดขึ้นกับสมาชิกรุ่นต่อๆ ไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพตามที่สังคมต้องการ วิธีการที่สังคมขัดเกลาสมาชิกมีอยู่ ๒ วิธีคือ

- **การขัดเกลาโดยตรง (Direct Socialization)** เป็นการอบรมสั่งสอนในลักษณะที่ต้องการให้ผู้รับการอบรมปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่สังคมนั้นๆ กำหนดไว้เป็นการอบรมสั่งสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เข้าใจปฏิบัติได้ถูกต้อง เพราะเป็นการบอกว่าสิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก อันส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ทำให้มีกิริยาที่ถูกต้อง เหมาะสม มีมารยาทที่งดงาม ฯลฯ ลักษณะการอบรมโดยตรงนี้จะทำได้ดีคือ ครอบครัว โรงเรียน วัด กลุ่มเพื่อน เป็นต้น เพราะในสังคมเหล่านี้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ว่ากล่าว ตักเตือน ลงโทษ หรือยกย่องชมเชย ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว เช่น พ่อแม่สอนให้ลูกกราบไหว้ญาติผู้ใหญ่รู้จักช่วยทำงานบ้าน ไม่ว่าจะเลี้ยงน้อง ทำอาหาร รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ คือ ตื่นตรงเวลา ไปโรงเรียนให้ทัน ทำการบ้าน ฯลฯ

- **การขัดเกลาโดยอ้อม (Indirect Socialization)** คือ การอบรม สั่งสอนหรือ ปลุกฝังโดยไม่เจตนา แต่ผู้ได้รับการขัดเกลาจะรับรู้ได้เห็นจนเกิดความเคยชิน และนำไปปฏิบัติหรือเรียนแบบ ลักษณะต่างๆ เพราะเกิดความสนใจ การขัดเกลาทางสังคมโดยวิธีนี้บางครั้งเป็นผลเสียเพราะผู้เรียนแบบหรือ ปฏิบัติตามแบบที่เคยเห็นจนเคยชินนั้นทำไปโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสมบางครั้งอาจไม่ทราบว่ามันดีหรือไม่ดีไม่เหมาะสมอย่างไร เช่น ลูกที่ได้ยินพ่อแม่พูดไม่สุภาพทะเลาะกันเสมอ ก็จะมีพฤติกรรมตามอย่างคือพูดไม่สุภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะเห็นว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกต้องแล้วในเมื่อพ่อแม่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้พ่อแม่ ไม่ได้อบรมสั่งสอนโดยตรง แต่พฤติกรรมของพ่อแม่ได้สอนลูกโดยอ้อม เป็นต้น

สถาบันที่ทำหน้าที่ ขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตายต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต และปรับตัวให้เป็นที่ไปตามสภาพสังคมที่เป็นอยู่ ซึ่งสถาบันสังคมที่มีหน้าที่อบรมขัดเกลาให้กับสมาชิกทุกคน ได้แก่

ครอบครัว สถาบันที่ใกล้ชิดและให้การอบรม ดูแลมนุษย์ได้มากที่สุดคือครอบครัวสังคมจะได้สมาชิกมีบุคลิกลักษณะแบบใด มีแนวคิดและพฤติกรรมอย่างไร เป็นผลมาจากครอบครัวมากที่สุดเพราะการขัดเกลาสังคมจากครอบครัวในช่วงวัยเด็กมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางอารมณ์มากที่สุดและบุคลิกภาพ หากบุคคลใดในครอบครัวที่อบอุ่น ใช้เหตุผล รั้งฟังความคิดเห็นของกันและกัน พูดจาไพเราะที่อยู่อาศัยจัดเป็นระเบียบ รักษาความสะอาด บุคคลนั้นก็จะเป็นผู้ที่มีเหตุผล พูดไพเราะและมีระเบียบในตัวเอง แต่ถ้าบุคคลใดได้รับความกดดันทางอารมณ์ในวัยเด็กมาก ถูกดูว่ากล่าว และห้ามปรามไม่ให้เป็นพฤติกรรมปฏิบัติสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ ก็จะกลายเป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว หรือผู้ที่ครอบครัวเอาใจ ตามใจทุกอย่าง ก็จะกลายเป็นผู้ที่เอาแต่ใจตนเองอยู่ร่วมกับผู้อื่นลำบาก สถาบันครอบครัวจะมีวิธีการขัดเกลาทางสังคมกับสมาชิก

ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ดีกว่า สถาบันอื่น ดังนั้นครอบครัวจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้การอบรมสั่งสอน ในสิ่งที่ถูกต้องให้มากที่สุดบางครั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือญาติผู้ใหญ่ไม่คิดว่า ความคิดหรือพฤติกรรมที่เสียหาย ของตัวเองจะไม่ไปสู่ลูกหลาน เพราะไม่ได้สั่ง สอนอบรมให้ทำ แต่การสอนด้วยพฤติกรรมของผู้ใหญ่ก็ทำให้เด็ก ทำตามได้ดีกว่าการสอนด้วยวาจา

โรงเรียน สถาบันทางการศึกษาจะทำให้ความรู้และทักษะความสามารถ ทางวิชาการและวิชาชีพแก่บุคคล เมื่อบุคคลมีวัยพอที่จะได้รับความรู้จะต้องเข้ารับการศึกษารวมทั้งในโรงเรียนและ ได้ใช้เวลากับการศึกษายาวนาน โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างๆ จึงเป็นสถานที่ขัดเกลาทางสังคมให้กับบุคคล ได้มากรองจากครอบครัว เพราะนอกจากความรู้ทางวิชาการแล้วบุคคลจะได้รับการปลูกฝังทางด้านกฎ ศีลธรรม จรรยา และมารยาทสังคม การสอนในโรงเรียนจะทำให้บุคคลรู้จักใช้ชีวิตในสังคมกับกลุ่มเพื่อน ทำ ความคุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ของสังคมคือกฎระเบียบของโรงเรียน รู้จักการแสดงความเคารพบุคคลต่างๆ มีความ รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นกระบวนการ ขัดเกลาทางสังคมที่บุคคลได้รับในสถาบันการศึกษาทั้งสิ้น โดยจะเน้นพื้นฐานการนำไปใช้กับการดำเนินชีวิตใน สังคมต่อไปในอนาคต

วัด สมัยก่อนสถาบันทางศาสนา คือ วัดมีอิทธิพลต่อการขัดเกลาทางสังคม แก่ บุคคลมาก เพราะวัดทำหน้าที่เป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษา เป็นศูนย์กลางของการพบปะพูดคุยและทำ กิจกรรม ร่วมกันของคนในสังคม เช่น เป็นสถานที่ประชุมลูกบ้านเพื่อปรึกษาหารือเรื่องต่างๆ เป็นสถานที่ฝึกฝน วิชาความรู้ อาชีพ พระสงฆ์เป็นผู้ที่ประชาชนเคารพศรัทธา ยึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม แม้ใน ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของสังคมจะทำให้บทบาทของวัดลดลง แต่ความสำคัญ ทางจิตใจก็ยังคงมีอยู่ ความ เชื่อในบาปบุญ และการประพฤติด้อย่างทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยึดถือเป็นเงื่อนไขที่จะส่งผลให้เกิดการ ปฏิบัติที่เหมาะสมอยู่เสมอ วัดนี้ยังคงเป็นสถานที่เพาะบ่มจิตใจของบุคคล เป็นศูนย์กลางรวมการ ๑๕ ปฏิบัติ กิจกรรมทางศาสนา ยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนเห็นความสำคัญต่อการปฏิบัติสืบทอดประเพณีดั้งเดิมให้คง อยู่ตลอดไป นอกจากสถาบันที่กล่าวมาแล้ว ยังมีองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการขัดเกลาทางสังคมอยู่อีก หลายอย่าง และยังมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้แก่

สื่อมวลชน สื่อมวลชนทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็น วิทยุโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์และสื่อเอกสารต่างๆ ล้วนมีผลต่อการขัดเกลาทางสังคมทั้งสิ้น ปัจจุบันเยาวชนไทยมีลักษณะนิสัย นิยมวัตถุฟุ้งเฟ้อ แต่งกายแปลกๆ ตามแฟชั่น กิริยามารยาทแตกต่างจากเยาวชนไทยในอดีต ใช้ภาษาไทยไม่ ถูกต้อง ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ ล้วนได้รับมาจากสื่อมวลชนเหล่านี้ทั้งสิ้น

กลุ่มเพื่อน มนุษย์ทุกคนต้องมีเพื่อน ต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นเพื่อน จึงมีอิทธิพลต่อการขัดเกลาทางสังคม เพราะจะเกิดการปฏิบัติตนของบุคคลตามการยอมรับของเพื่อน บางครั้ง กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยของบุคคลได้เช่น กลุ่มเพื่อนที่ชอบเที่ยวชอบหนีโรงเรียน หรือชอบแต่งตัวผิดระเบียบ สามารถที่จะจูงใจ หรือชักนำให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มที่ยังไม่เคยมีพฤติกรรมดังกล่าวปฏิบัติ ตามได้เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม เป็นการอบรมสั่งสอน และปลูกฝังความเป็นคนดีมีคุณธรรม ตาม ประเพณีของสังคมให้กับสมาชิกในสังคมนั้นๆ เพื่อจะได้เป็นผู้ที่มีความรู้ความคิด ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า และรักษา วัฒนธรรมให้สืบทอด จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง การปฏิบัติตนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ และผู้ที่ สังคมยกย่องนับถือ เป็นแบบอย่างของความประพฤติที่เยาวชนและคนในสังคมจะถือปฏิบัติและเลียนแบบ ดังนั้น บุคคลดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม

การอบรมสั่งสอน พฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ส่วนหนึ่งได้รับมาจากการอบรม สั่ง สอน ให้ได้รับรู้ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ได้นำไปปฏิบัติซึ่งการสั่งสอนนั้นเกิดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น พ่อแม่สอน เรื่องมารยาทให้ลูก เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายและการวางตัวจากรายการทางโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นการ สอนแบบไม่เป็นทางการ

การลงโทษ การขัดเกลามนุษย์นั้นบางครั้งจะต้องมีลักษณะการลงโทษบ้าง เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ซึ่งการลงโทษนั้นไม่ได้หมายถึงการใช้กำลัง หรือทำร้ายร่างกาย อาจจะเป็นการว่ากล่าวตักเตือนการพูดคุยให้ยอมรับความเป็นจริง หรือการให้เกิดความสำนึกในความผิดเพราะการลงโทษถือเป็นการขัดเกล่าที่ทำให้เห็นความแตกต่างของเรื่องต่างๆ ได้ชัดเจน

๓) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตอาสา

เพียเจต์ (Piaget) (กรมวิชาการ, ๒๕๔๑: ๓๘-๓๙ อ้างถึงใน Piaget, ๑๙๖๕: unpagged) เป็นผู้ ที่ริเริ่มทางความคิดที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาและได้แบ่ง พัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น ๔ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ ขั้นการรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (sensorimotor)

ระดับที่ ๒ ขั้นเริ่มคิดด้วยญาณ (pre-operational thinking)

ระดับที่ ๓ ขั้นคิดด้วยรูปธรรม (concrete-operational thinking)

ระดับที่ ๔ ขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (formal operational thinking)

จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง ๔ ด้าน เพียเจต์ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้น พัฒนาการทางจริยธรรมเป็น ๓ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ ขั้นก่อนจริยธรรม ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๒ ขวบ เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถ ในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความต้องการทางร่างกาย เด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาใน ขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (sensorimotor operation)

ขั้นที่ ๒ ขั้นฝึกคำสั่ง ช่วงอายุระหว่าง ๒-๘ ปีในปีขั้นนี้เด็กจะสามารถรับรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือเกณฑ์ต่างๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเด็ก วัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นเริ่มคิดด้วยญาณ (pre-operational thinking)

ขั้นที่ ๓ ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการในขั้นนี้เด็กมีอายุตั้งแต่ ๘ ปีขึ้นไป เด็กวัยนี้พัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Concrete- operational thinking) และขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (formal operational thinking) ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุประกอบการตัดสินใจ และขั้นเกณฑ์ ที่เป็นตัวของตัวเองได้

ผลจากการวิจัยในเวลาต่อมา เพียเจต์ได้ตั้งเกณฑ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้

๖ เกณฑ์คือ

เกณฑ์ที่ ๑ การตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ (Intentional in judgement) เด็กเล็ก จะตัดสินใจการกระทำจากปริมาณสิ่งของ ส่วนเด็กโตจะตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ

เกณฑ์ที่ ๒ การตัดสินที่เกี่ยวข้องโยงสัมพันธ์จากผู้อื่น (Relativism in judgement) เด็กเล็ก จะตัดสินการกระทำโดยยึดเอาความเชื่อ ความเห็นชอบของผู้ใหญ่ว่าถูกต้อง ในขณะที่เด็ก โดยจะยึดเอาเหตุผล และสถานการณ์ประกอบการตัดสิน

เกณฑ์ที่ ๓ ความเห็นอิสระจากการลงโทษ (independent of sanction) เด็กเล็ก จะตัดสิน ว่าการกระทำใดไม่ดีจากการกระทำใดไม่ดีจากการถูกทำโทษ แต่เด็กโตจะตัดสินการกระทำใดไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไป ขัดกับเกณฑ์และเกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น

เกณฑ์ที่ ๔ ใช้วิธีการแก้แค้น (use of reciprocity) วิธีนี้เด็กเล็กใช้น้อยกว่าเด็กโต

เกณฑ์ที่ ๕ การลงโทษเพื่อตัดสินนิสัย (use of punishment as restitution and reform) เด็กเล็กจะสนับสนุนการลงโทษอย่างหนักเพื่อแก้นิสัย แต่เด็กโตไม่ค่อยเห็นด้วย

เกณฑ์ที่ ๖ หลักธรรมชาติของความโชคร้าย (nationalist of misfortune) เด็กเล็ก จะถือ ว่าการกระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษจากพระเจ้า

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าตามแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) เด็กเล็กจะมองกฎเกณฑ์ว่าเป็น สิ่งจริงจัง เปลี่ยนแปลงไม่ได้ (absolute) และมาจากอำนาจภายนอก (external) หมายความว่า พัฒนาการทาง จริยธรรมของเด็กเล็กจะอยู่ในลักษณะผิดว่ากันไปตามสิ่งที่สังเกตเห็นได้โดยมิได้คำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำที่เป็น เช่นนี้เนื่องมาจากการใช้ภาษา และความคิดของเด็กมีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ทำให้ไม่ สามารถมองเห็นหลายสิ่งได้ในเวลาเดียวกัน เมื่อเด็กโตขึ้นอายุประมาณ ๑๑-๑๒ ปี พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก วัยนี้จะเชื่อมโยงหาเหตุผล เด็กจะคำนึงถึงเจตนาของผู้ทำมากกว่าสิ่งที่สังเกตได้เฉพาะหน้า เนื่องจากเด็กวัยนี้ สามารถมองเห็น หลาย ๆ สิ่งได้ในเวลาเดียวกัน เด็กโตจึงสามารถเข้าใจเจตนาของผู้อื่นและสามารถยืดหยุ่นเกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ได้โดยตระหนักว่ากฎเกณฑ์เป็นเพียงข้อตกลงระหว่างบุคคล ในการควบคุมพฤติกรรมในแต่ละ สถานการณ์เท่านั้น นอกจากนี้ยังสามารถนำกฎเกณฑ์ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

๑.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษา

๑. ความหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษา

สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education) เป็นกระบวนการให้การศึกษากับประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนักในความสำคัญและปัญหาของสิ่งแวดล้อม ให้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และป้องกันมิให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อพัฒนาให้เกิดสังคม และเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีจนถึงรุ่นลูกหลานในอนาคต

ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคนให้ตระหนักว่า สิ่งแวดล้อมนั้นมีความสำคัญอย่างไร กำลังมีปัญหาอะไร และทำไมจึงต้องให้ความสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมก็คือ มีความรู้สึกห่วงใย เอื้ออาทร และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมศึกษาจะสอนคนให้รู้จักปัญหา รู้วิธีแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม ที่สำคัญกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาจะเปลี่ยนพฤติกรรมของคนให้หันมาดูแลสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

สิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นแต่การเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ต้องเรียนรู้ ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม และระบบการเมือง เพราะทั้ง ๔ ระบบนี้ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น จึงต้องทำให้ทั้ง ๔ ระบบนี้มีความยั่งยืน จึงจะนำไปสู่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

๒. กระบวนการสอนบันได ๗ ขั้น

บันได ๗ ขั้น หรือ กระบวนการ ๗ ขั้นตอนการเรียนรู้ตามกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นการใช้แนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษา กับหลักสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(ซึ่งพัฒนาโดยองค์กรวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNESCO) เข้ามาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการขึ้นมา

กระบวนการ ๗ ขั้นตอน เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ (ด้านพุทธิพิสัย หรือด้านการสร้างปัญญา) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำไปสู่การตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ และปัญญาในระดับต้น ใช้สมาธิในการวางแผนเพื่อทำงานตามความรู้ที่ได้จากขั้นการจัดการความรู้ และนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง (ด้านทักษะพิสัย) จนเข้าใจว่าปัญหาที่ได้รับการแก้ไขนั้นถูกแก้ไขโดยใช้ความรู้และเครื่องมือใด ๆ ที่สามารถทำได้จริง และได้รับรู้ว่าประเด็นการเรียนรู้หรือปัญหาที่ได้เรียนรู้นั้น สามารถจัดการได้อย่างไร กลายเป็นปัญญาในระดับสูงขึ้น (ด้านจิตพิสัย) โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ๗ ขั้นตอน ประกอบด้วย

- บันไดขั้นที่ ๑ สำรวจและค้นหาประเด็น
- บันไดขั้นที่ ๒ หาความรู้ฐาน
- บันไดขั้นที่ ๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์
- บันไดขั้นที่ ๔ เรียนรู้สถานการณ์ และกำหนดทางเลือก
- บันไดขั้นที่ ๕ วางแผนการจัดการ
- บันไดขั้นที่ ๖ ออกปฏิบัติ
- บันไดขั้นที่ ๗ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

๒.๑ วัตถุประสงค์ของผลงาน

๑. เพื่อให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีทักษะกระบวนการคิด สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดภายในชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยของตนเองได้เพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้
๒. เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีวินัยในตนเอง รู้จักและเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ของเพื่อนและคุณครูตั้งใจปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบของโรงเรียน
๓. เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น รักษาศีลห้าอยู่เป็นนิจ
๔. เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนรักการเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีความมัธยัสถ์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
๕. เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคน มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจเพื่อพัฒนาสังคมให้เป็นสุข
๖. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเป้าหมายของโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชาราชูร์ สามีคคี) ร้อยละ ๘๐ อยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป

๒.๒ เป้าหมาย

๑. เชิงปริมาณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชาราชูร์ สามีคคี) ทุกคน
๒. เชิงคุณภาพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการ โรงเรียนสุจริต คือมีทักษะกระบวนการคิด มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ ด้วยกระบวนการปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สูโรงเรียนสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ ค้นหาผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ชื่อนวัตกรรม: ปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

ลักษณะนวัตกรรม

ลักษณะนวัตกรรมเป็นกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นสู่การยกระดับคุณภาพทั้ง ๓ ด้านประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน คุณภาพครู คุณภาพการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต ปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

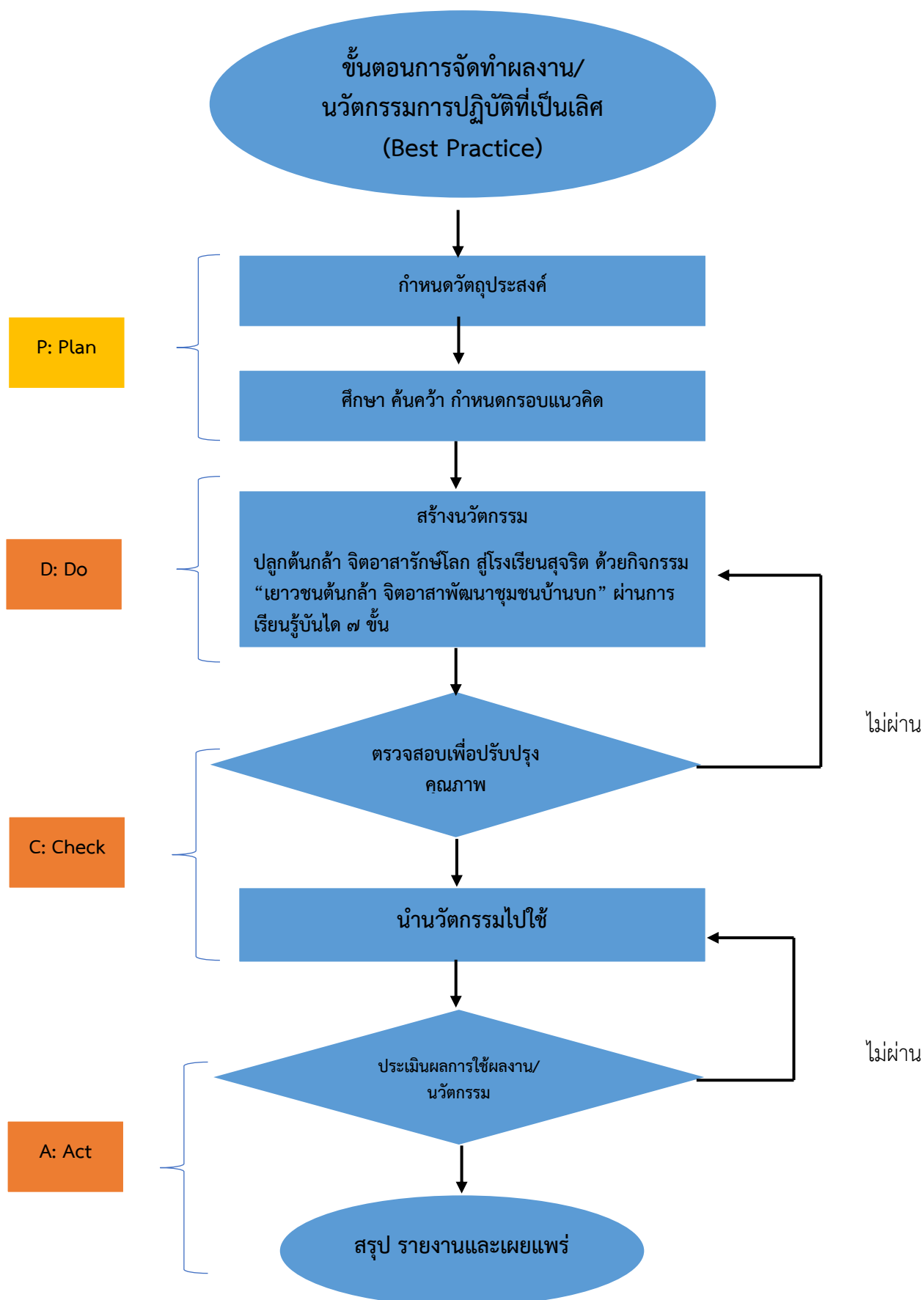
สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต

- ทักษะกระบวนการคิด
- มีวินัย
- ซื่อสัตย์สุจริต
- อยู่อย่างพอเพียง
- จิตสาธารณะ

ตารางที่ ๑ การวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลงาน

ผลงานที่ภาคภูมิใจ/ สำเร็จ	ข้อมูลยืนยันความสำเร็จ	วิธีการทำ/ปฏิบัติ
๑. โรงเรียนมีนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เป็นที่ ยอมรับ ๒. ครูให้ความสำคัญ ต่อการจัดกิจกรรมและ พัฒนากิจกรรมการ เรียนการสอนที่ส่งเสริม คุณลักษณะทั้ง ๕ ประการ ๓. นักเรียนมี คุณลักษณะของ โรงเรียนสุจริตทั้ง ๕ ประการ	๑. โรงเรียนเป็นโรงเรียนสิ่งแวดล้อม Eco school ระดับกลาง ๒. โรงเรียนมีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้วยกระบวนการ การเรียนรู้ ๗ ขั้น ๓. ครูให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน จัดกลุ่ม (รวมกลุ่มครู) พัฒนาความรู้และวิธีการสอน ๔. นักเรียนส่วนมากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการ ช่วยเหลือโดยไม่มีคำร้องขอ เช่น การเก็บกวาดบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องสุขา ช่วยดูแลน้อง ๆ ในการคัดแยกขยะ ๕. นักเรียนเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมสาธารณะ ในชุมชน โดยไม่มีคำร้องขอจนได้รับความชื่นชม จากชุมชน เช่น การทำความสะอาดสถานประกอบ กิจกรรมทางศาสนา ทำโครงการจัดการแก้ไขปัญหา ขยะภายในบริเวณวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง กิจกรรม รณรงค์ทำความสะอาดภายในชุมชน	๑. อธิบายวิธีการทำ ๒. กระบวนการผลิต ๓. กระบวนการ ดำเนินงาน โดยระบุ กิจกรรมสำคัญในการ ดำเนินงานอย่างร้อยรัด ตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบ ผลสำเร็จ

๓.๒ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม (Flowchart)

ขั้นที่ ๑ P: Plan (การวางแผน)

๑. ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับคณะครูสายชั้นประถมศึกษา และนักเรียนร่วมกันอภิปราย คิดวิเคราะห์ ดูสภาพปัญหาในปัจจุบันซึ่งมีผลต่อสภาพสังคม และตัวนักเรียนเอง เช่น มักพบขยะภายในบริเวณโรงเรียน มีการทิ้งขยะไม่ถูกถัง การจัดการขยะภายในห้องเรียนสู่ระดับโรงเรียน บริเวณหน้าห้องดูไม่เป็นระเบียบ ทำให้บรรยากาศดูไม่น่าเรียน

๒. สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญการดูแลรักษาความสะอาด การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การมีจิตอาสาช่วยน้อง ๆ ในการคัดแยกขยะให้ถูกถัง ถูกประเภท และไม่เปียดเบียนผู้อื่น ไม่หยีบของผู้อื่นมาเป็นของตน และมีความรับผิดชอบในการรับผิดชอบเวรทำความสะอาด

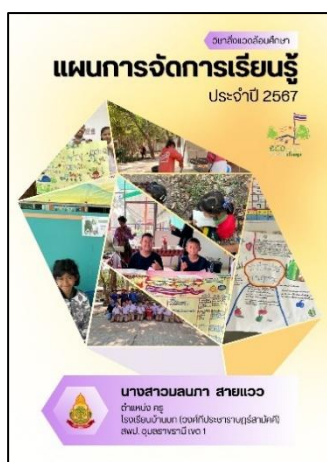
๓. วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ แสดงความคิดเห็นการทำออกแบบกระบวนการสอน วิธีการสอน กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของจิตอาสาคัดแยกขยะ และแบ่งหน้าที่กันคอยตรวจตราความเรียบร้อย และมีความสุขในการปฏิบัติงานและจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการพัฒนาคือ “นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม” อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น

๔. PLC ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และคณะครูสายชั้นประถมศึกษากำหนดเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรม สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ทีประชาราษฎร์สามัคคี) โดยคำนึงถึงช่วงวัยของนักเรียนแต่ละระดับชั้น บริบทและสภาพทั่วไปของห้องเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการที่จะคิดและวางแผนให้นักเรียน ห้องเรียน และโรงเรียน ได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนาในทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ให้เป็นไปตามลำดับ รวมจนถึงสอดคล้องกับนโยบายสำคัญจากหน่วยงานเหนือไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลอาทิ เช่น การดำเนินการโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โรงเรียนสุจริต) ตามคุณลักษณะ ๕ ข้อ คือ ทักษะกระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ได้อย่างมีคุณภาพ

ขั้นที่ ๒ D: Do (การลงมือปฏิบัติ)

๑. ปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น ดังนี้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ 7 หน่วยตามบันได 7 ขั้น

มีการนำกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยมีการดำเนินการดังนี้ โดยให้มีคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริตร่วมด้วย

- ครูสำรวจสามเหลี่ยมภูมินิเวศ เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตร
- จัดทำหลักสูตร โครงสร้างรายวิชา กำหนดผลการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมและสัดส่วนของกระบวนการ ๗ ขั้นตอน การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม และหน่วยการเรียนรู้

ร่วมวิเคราะห์ และกำหนดแหล่งภูมินิเวศ วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้

- นักเรียนศึกษาสำรวจการดำเนินวิถีชีวิตของผู้ที่มาใช้ประโยชน์ในวัดโพธิ์ศรีบุญเรืองของคนในชุมชน เพื่อเข้าใจถึงสาเหตุ และผลต่อสิ่งแวดล้อม (บันไดขั้นที่ 1)

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ สำรวจดู ู้ประเด็นประเด็นการเรียนรู้ (ขั้นสำรวจประเด็นปัญหา) นักเรียนลงพื้นที่ทำการศึกษาค้นคว้าหาประเด็นในการเรียนรู้ ในการทำแผนที่เดินดิน การสำรวจภูมินิเวศ เพื่อนำวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ในมิติของสังคม และสิ่งแวดล้อม และสรุปกำหนดประเด็นในการเรียนรู้ โดยการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกข้อมูล

ความคิดรวบยอด/สาระสำคัญ

ชุมชนมีวัดโพธิ์ศรีบุญเรืองเป็นศูนย์รวมความเชื่อ และการประกอบกิจกรรมศาสนพิธี และกิจกรรมทางชุมชนเช่นงานบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น โดยมีท่านพระครูบุญธรรมสุนทร เจ้าคณะตำบลหนองไข่นก เป็นเจ้าอาวาส โดยภายในบริเวณวัดมีต้นไม้ใหญ่ และต้นไม้เล็กสลับกันไป โดยที่เป็นต้นยางนาขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐๐ เซนติเมตรจำนวนมากกว่า ๓ ต้น และมีบริเวณที่เป็นสวนหย่อมหน้าห้องครัว

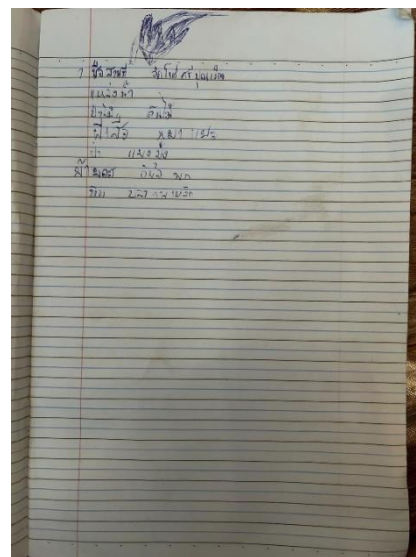
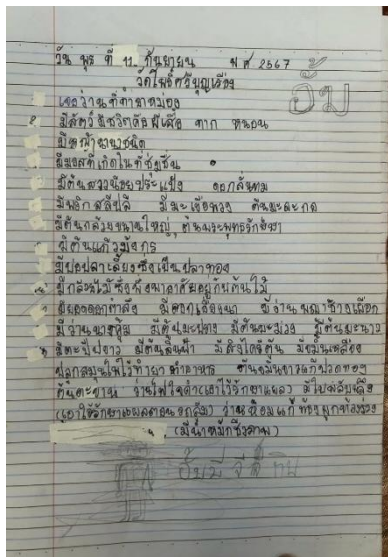
และที่ถวายเป็นอาหารเช้า มีสวนสมุนไพรที่มีการปลูกว่านที่นำมาทำเป็นยาหม่องสมุนไพรที่ทำโดย เจ้าอาวาส และพระลูกวัด

โดยมีจุดประสงค์

- ๑. นักเรียนสามารถบอกประวัติความเป็นมา และบอกเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองค้นพบเกี่ยวกับวัดโพธิ์ศรีบุญเรืองที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งเชิงมิติสังคม และสิ่งแวดล้อม (K)
- ๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และสรุปประเด็นในการเรียนรู้เกี่ยวกับวัดโพธิ์ศรีบุญเรืองที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งเชิงมิติสังคม และสิ่งแวดล้อม (K)
- ๓. นักเรียนสามารถสร้างแผนที่จากการสำรวจชุมชนได้ (P)
- ๔. นักเรียนสามารถสรุปผลการสำรวจออกมาในรูปแบบสามเหลี่ยมภูมินิเวศได้ (P)
- ๕. นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้ภายในเวลาที่กำหนด (A)
- ๖. นักเรียนมีสมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (A)

นักเรียนลงพื้นที่สำรวจบริเวณวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง ใช้เครื่องมือในการสำรวจและเก็บข้อมูล ทั้งการสังเกต การจดบันทึก และการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่มาใช้พื้นที่

ตัวอย่างการบันทึกในการสำรวจข้อมูล ทั้งการสังเกต การจดบันทึก และการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่มาใช้พื้นที่ โดยทำกิจกรรมเป็นคู่ เพื่อนำไปสรุปและหาประเด็นในการเรียนรู้ ด้วยสามเหลี่ยมภูมินิเวศ

ก่อนการสรุป และจัดทำสามเหลี่ยมภูมิเวคนักเรียนสร้างแผนที่ จากการสำรวจ และการใช้แผนที่ google map เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบริบทของชุมชนเพิ่มขึ้น “กิจกรรมแผนที่เดินดิน”

บันทึกผลสอน

1.1 ด้านความรู้ K (Knowledge)
 จากการสอน เรื่อง สภาพภูมิประเทศ ชั้น ป.๕ วันที่ ๒๐ น.ส. ๖7
 ปรากฏว่า มีนักเรียนทั้งหมด 5 คน เมื่อวัดและประเมินผลแล้ว มีนักเรียน
 อยู่ในระดับดี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0
 อยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0

1.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ P (Practice)
 นักเรียน สามารถบอกชื่อสถานที่บนแผนที่ได้ โดยสามารถบอกชื่อสถานที่
 บนแผนที่ได้ และบอกชื่อสถานที่บนแผนที่ได้ และสามารถบอกชื่อสถานที่บนแผนที่ได้
 และสามารถบอกชื่อสถานที่บนแผนที่ได้ และสามารถบอกชื่อสถานที่บนแผนที่ได้

1.3 ด้านเจตคติ หรือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ A (Attitude)
 นักเรียน สามารถทำงานของตนเองได้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยใช้เวลา
 ๑๐๐ นาที

อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ
 ความกังวลเกี่ยวกับพื้นที่ทำแผนที่ และคำอธิบายที่ซับซ้อน ทำให้เกิดอุปสรรค
 ในการทำงานได้

ลงชื่อ [ลายเซ็น]
 (นางสาวสมานา สายแวง)
 ครูผู้สอน

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 ชื่อและนามสกุล ผอ.นงเยาว์ ภูมิคุ้มกัน

ลงชื่อ [ลายเซ็น]
 (นางพัชรินทร์ ชันดีท้าว)
 ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบก
 (วงค์ที่ประชากรราษฎร์สามัคคี)

ผลการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแผนที่เดินดิน

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพบริบทของชุมชนจากการสัมภาษณ์ และการจดบันทึก นักเรียนมีทักษะในการสังเกต และการจดบันทึกข้อมูล พร้อมทั้งการสรุปข้อมูลเพิ่มขึ้น และสามารถทำงานส่งได้ตามเวลาที่กำหนด เพื่อนำข้อมูลใช้ในการสรุป และหาประเด็นในการสร้างสามเหลี่ยมภูมิเวคต่อไป

จากการประเมินผลงานแผนที่เดินดิน นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80

ศึกษา สำรวจ สืบค้นข้อมูลสภาพภูมิเวค การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ และประเด็นปัญหาที่เกิดในวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง และสืบค้นข้อมูลการจัดการขยะภายในบริเวณวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง (บันไดขั้นที่ 2)

ศึกษาคู ภูมิมา (ค้นหาความรู้ฐาน) กิจกรรมสำรวจข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อทำการเก็บข้อมูลในการทำสามเหลี่ยมภูมิเวค เพื่อทำการคิด วิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ออกมาเป็นประเด็นที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ โดยในการสรุปครั้งนี้ นักเรียนได้ทำการเก็บข้อมูลทางกายภาพ การสัมภาษณ์เพิ่มเติม และนำมาสรุปผลเป็นสามเหลี่ยมภูมิเวคต่อไป

การสรุปผลในการศึกษาข้อมูลเพื่อหาความรู้ฐานโดยทำการศึกษาในประเด็นของน้ำ สิ่งมีชีวิต การใช้ประโยชน์ และปัญหาที่อาจเกิด เพื่อนำไปใช้ในการคิดวิเคราะห์หาปัญหาต่อไป

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม กับสภาพภูมิสังคมของโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ ประชาราษฎร์สามัคคี) ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรภายในโรงเรียน และชุมชน (บันไดขั้นที่ ๓)

การคิดวิเคราะห์หลังจากการสำรวจ และค้นหาประเด็นการเรียนรู้จากการทำสามเหลี่ยมภูมิเวศ การสรุปผลประเด็นการเรียนรู้ และการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในมิติสังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน นำมาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงในสถานการณ์การจัดการขยะในช่วงเวลาปัจจุบัน ของวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง ทำให้ทราบถึงผลกระทบ และข้อจำกัด รวมไปถึงแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การวางแผน และการหาแนวทางในการแก้ไข ป้องกันที่ต้องการเปลี่ยนแปลงต่อไป

- วิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบอย่างเป็นขั้นตอน โดยการกำหนดทางเลือกที่นำมาแก้ไขด้วยแผนภูมิต้นไม้แห่งปัญหา (บันไดขั้นที่ ๔)

การคิดวิเคราะห์หลังจากการสำรวจ และค้นหาประเด็นการเรียนรู้จากการทำสามเหลี่ยมภูมิเวศ การสรุปผลประเด็นการเรียนรู้ และการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในมิติสังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน นำมาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงในสถานการณ์การจัดการขยะในช่วงเวลาปัจจุบัน ของวัดโพธิ์ศรีบุญเรือง ทำให้ทราบถึงผลกระทบ และข้อจำกัด รวมไปถึงแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การวางแผน และการหาแนวทางในการแก้ไข ป้องกันที่ต้องการเปลี่ยนแปลงต่อไป

- สามารถวางแผนและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่พบภายในชุมชนของตนเองอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการทำงาน (บันไดขั้นที่ ๕)

สามารถวางแผนและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่พบภายในชุมชนของตนเองอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการทำงาน ตามวงจร PDCA

- สามารถดำเนินงานตามแผนและแนวทางในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่พบภายในชุมชนของตนเอง (บันไดขั้นที่ ๖)

การลงมือปฏิบัติเพื่อการจัดการปัญหาที่พบ ในการจัดการปรับปรุงภูมิทัศน์ และปัญหาการจัดการขยะที่ไม่ถูกวิธีในชุมชน ตามกระบวนการทำงานที่วางแผนไว้

การเพิ่มพื้นที่ในการทิ้งขยะ และการจัดทำกิจกรรมรณรงค์ ให้ผู้ที่มาใช้ประโยชน์ในบริเวณดังกล่าว ทิ้งขยะให้ถูกประเภท เพื่อนำไปจัดการในขั้นต่อไปได้อย่างถูกต้อง โดยการจัดตั้งกลุ่ม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก”

- สามารถนำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ได้จากการศึกษา และจากการลงมือปฏิบัติให้บุคคลอื่น ๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ (บันไดขั้นที่ ๗)

นำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ได้จากการศึกษา และจากการลงมือปฏิบัติให้บุคคลอื่น ๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้

นักเรียนสรุปผลการดำเนินงานในโครงการที่ตนเองวางไว้ในขั้นที่ ๖ รวมไปถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากการดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบ ในรูปแบบกิจกรรม Open House โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคุณครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนภายในโรงเรียน บ้านบก (วงศ์ที่พระราชารษฎุสามัคคี)

ขั้นที่ ๓ C: Check (การตรวจสอบ)

๑. สนับสนุนส่งเสริมนักเรียน ให้มีวินัยในการทิ้งขยะให้ถูกประเภท และการสร้างคุณลักษณะที่ดีในการเสริมแรงให้กับนักเรียนผู้ที่มีจิตอาสาด้วยการทำเกียรติบัตร และการมอบรางวัล “คนดีศรีบ้านบก” ประชุมสรุปงาน ประชุมแบบประเมินงานและวิเคราะห์ถึงภาพรวมของงาน พร้อมทั้ง รับฟังข้อเสนอแนะจากหัวหน้าห้องเรียน/นักเรียนแกนนำในเรื่องปัญหาที่พบเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงเพื่อใช้ในการดำเนินงานในโครงการถัดไป

๒. กำกับติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประเมินผล โดยยึดกฎระเบียบ ข้อตกลงในห้องเรียน ให้นักเรียนช่วยกันตรวจตราดูความเรียบร้อย โดยครูที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ คอยให้กำลังใจและชื่นชมนักเรียนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องและเป็นกิจวัตร มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยใช้การตรวจสอบผล การปฏิบัติตนตามข้อตกลงพันธกิจของโครงการ และประกาศนโยบายของสถานศึกษาในการทิ้งขยะ และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ สรุปผล การดำเนินตามโครงการ โดยจะขยายผลและดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป ส่วนนักเรียนที่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เป็นกิจวัตร ก็จะร่วมกันหาคอยเตือน และปรับปรุงพัฒนาต่อไป ถือว่าเป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องอันสอดคล้องกับหลักการพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพทั้งองค์กรที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายรวมทั้งนักเรียนมีคุณธรรมนำความรู้ ตามคุณลักษณะ ๕ ข้อของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โรงเรียนสุจริต) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นดีขึ้นอันเป็นผลที่ตามมา ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่สังคมต้องการ คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข จากการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการและโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแนวทางของโครงการโรงเรียนสุจริต

ขั้นที่ ๔ A : Act (การปรับปรุงการดำเนินงาน)

วิเคราะห์ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” นำเสนอคุณธรรมอัตลักษณ์ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนสุจริต ๕ ข้อ ต่อผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน การประชาสัมพันธ์ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนถึงบุคคลทั่วไปที่สนใจ โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากราษฎร์สามัคคี) ได้มีโอกาสนำเสนอเผยแพร่ ผลการปฏิบัติงานผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของโรงเรียน และเพจเฟซบุ๊กของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๔. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

๔.๑ ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์

๑. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีทักษะกระบวนการคิด สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดภายในชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยของตนเองได้เพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้
๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีวินัยในตนเอง รู้จักและเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ของเพื่อนและคุณครูตั้งใจปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบของโรงเรียน
๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นรักษาศีลห้าอยู่เป็นนิจ
๔. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนรักการเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีความมั่งคั่งเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

๕. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคน มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เพื่อพัฒนาสังคมให้เป็นสุข

๖. นักเรียนมีคุณลักษณะเป้าหมายของโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์) ร้อยละ ๘๐ อยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

จากการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้วยรูปแบบการดำเนินกิจกรรม ปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น ได้ผลดังนี้

สรุปผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามวัตถุประสงค์สิ่งแวดล้อมศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง ๗ ขั้นตอน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ : โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์)

ที่ :/2568วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2568

เรื่อง : รายงานการประเมินสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน

เรียน : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์)

ตามที่โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์) ได้จัดหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นไว้ในโรงเรียนไปแล้วนั้น ในหลักสูตรกำหนดให้ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน โดยครูผู้สอนประเมินตามตัวบ่งชี้และสรุปผลออกมาเป็นระดับเพื่อเวียนพร้อมด้วยหลักฐานการประเมิน ดังนี้

สรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน					
วิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา รหัสวิชา 215201					
ระดับชั้น	จำนวน นร.ทั้งหมด	จำนวน ร้อยละของนักเรียนตามระดับคุณภาพ (ตามร้อยละ)			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ปาน (1)	ไม่ผ่าน (0)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	7	7	0	0	0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	5	5	0	0	0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	10	10	0	0	0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	8	8	0	0	0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	8	8	0	0	0
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3	3	0	0	0
รวม	41	41	0	0	0
เฉลี่ยร้อยละ		100	0	0	0

ซึ่งเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ)
(นางสาวสมนึก สายแหวว)
ครูใหญ่

(ลงชื่อ)
(นางภัทรนิษฐ์ จันทร์แก้ว)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์)

ตัวอย่างเอกสารหลักฐานที่ครูทุกคนต้องสรุปประเมินนักเรียนทุกคน

สรุปผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน ปีการศึกษา 2567									
วิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา รหัสวิชา 215201 โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรชาวมุสลิมศักดิ์)									
ชื่อครูผู้สอน นางสาวสมนึก สายแหวว		จำนวนนักเรียน 8 คน							
ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านที่					รวม	ระดับ	สรุป
		1	2	3	4	5			
1	ค.ช. ยนต์ ศรีชาติภักย์	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
2	ค.ช. พิพัฒน์กร ศิษีศ	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
3	ค.ญ. พิชญาภีร์ นาโช	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
4	ค.ญ. พรนภา วงศ์บุญ	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
5	ค.ช. ชนกร ศุภสุชา	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
6	ค.ช. อรุณี อีตยาว	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
7	ค.ญ. ชุติมา สัตย์ธรรม	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม
8	ค.ช. รชช. อิ่มแดง	3	3	3	3	3	15	3	ดีเยี่ยม

ระดับคะแนน 0 = ไม่ผ่าน 1-5 = ผ่าน 6-10 = ดี 11-15 = ดีเยี่ยม

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(นางสาวสมนึก สายแหวว)
29/03/2568

จากตารางสรุปผล พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๒๑ คน ที่ผ่านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโครงการโรงเรียนสุจริต โดยการใช้วิธีการดำเนินงานผ่านกิจกรรมปลุกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น สู่อุบัติคุณลักษณะ ๕ ข้อของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา โรงเรียนสุจริต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ อยู่ในระดับดีเยี่ยมร้อยละ ๑๐๐

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

จากการดำเนินงานพบว่านักเรียนมีความตระหนักในเรื่องของขยะที่เกิดขึ้นจากตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่โลกอยู่ในสภาวะเดือด และในกิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการสามารถสร้างจิตสำนึกและความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธีและยั่งยืน โดยดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการทิ้งขยะ และมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกนำเข้าไปในสอตแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สามารถเติบโตไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดี และอยู่ใน

สังคมได้อย่างมีความสุข และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้วยความมีทักษะกระบวนการคิด ปฏิบัติ ความมีวินัยและความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนมี และมีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่น สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ภาพกิจกรรมนักเรียนทำกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมส่วนรวม มีจิตอาสาสนใจต่อผู้อื่น

นอกจากนี้ ยังส่งผลให้นักเรียนได้รับรางวัลในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต ดังนี้

คุณลักษณะ	ชื่อรางวัล	ชื่อ-สกุล
ทักษะกระบวนการคิด	เหรียญทอง การประกวดผลงานสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ระดับชั้น ป.๑-ป.๖	๑. เด็กชายธเนศ ศรีทาพักษ์ ๒. เด็กหญิงพรนภา วงศ์บุญ
	กิจกรรมการแต่งคำประพันธ์ (กลอนสี่) ระดับชั้น ป.๔-ป.๖ เครือข่ายสถานศึกษาที่ ๒๑ ม่วงสามสิบ ๖	เด็กหญิงพิชญภัทร นาโท
	เข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพนธ์ฐาน (o-NET) ชั้นป.6 มีผลการทดสอบวิชาภาษาไทย ระดับดีมาก	เด็กชายภักพงศ์ ไทยกุล
มีวินัย	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบยอดเยี่ยม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗	เด็กหญิงพิชญภัทร นาโท

คุณลักษณะ	ชื่อรางวัล	ชื่อ-สกุล
ชื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่าง พอเพียง	นักเรียนผลการเรียนดี ประพฤติเรียบร้อย ประจำปี การศึกษา ๒๕๖๗	เด็กชายภักพล ไทยกุล
จิตสาธารณะ	นักเรียนจิตอาสา “คนดี ศรีบ้านบก” ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗	เด็กชายธนศ ศรีทาพักษ์

ภาพตัวอย่างเกียรติบัตรรางวัลที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม

๒. ด้านครูผู้สอน

๑. ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม รวมถึงได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ และพลังงานไฟฟ้า พลังงานน้ำให้มีความประหยัดคุ้มค่า โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าที่สุดของทรัพยากรที่ตนเองใช้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้กระดาษในการทำใบงาน การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์วัสดุครุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. ครูมีนวัตกรรมที่มีคุณภาพไว้ใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. นักเรียนโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชราษฎร์สามัคคี) ได้รับการปลูกฝังเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ในการดำเนินทุจริตทุกรูปแบบ

๒. นักเรียนโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชราษฎร์สามัคคี) ได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม เป็นการป้องกันให้นักเรียนรู้จักการแยกแยะสิ่งดีและไม่ดี และการมีจิตอาสา

๓. ครูโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชราษฎร์สามัคคี) นวัตกรรมใช้ในการสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้ ปลูกต้นกล้า จิตอาสา รักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

๔. ครูมีระเบียบวินัยตามวินัยข้าราชการ ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความดี ทำงานเต็มเวลา และตรงเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของครู ช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน อีกทั้งยังส่งผลให้คุณครูได้รับรางวัลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ที่	ชื่อรางวัล	เกียรติบัตร/ระดับเขต พื้นที่	หน่วยงาน/ สังกัด	ช่วงเวลา
๑	เกียรติบัตร ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ รากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ระดับดี ประจำปี การศึกษา ๒๕๖๗	เกียรติบัตร/ระดับเขต พื้นที่	สพป.อบ ๑	๑๙ ส.ค. ๖๗
๒	รางวัลชนะเลิศ ระดับยอดเยี่ยม การ ประกวดผลงานการวิจัย และการ พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ของ ผู้เรียนระดับดีการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	เกียรติบัตร/จังหวัด	ศึกษาธิการ จังหวัด อุบลราชธานี	๑๗ ส.ค. ๖๗
๓	รางวัล โรงเรียนสีขาว ปลอดภัย และอบายมุข ระดับ ทอง ประจำปี การศึกษา ๒๕๖๖	เกียรติบัตร/จังหวัด	ศึกษาธิการ จังหวัด อุบลราชธานี	๓ ก.ค. ๖๖
๔	เกียรติบัตรครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนได้รับ รางวัล เหรียญทอง การประกวดผลงาน สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ระดับชั้น ป.๑-๖	เกียรติบัตร/ระดับเขต พื้นที่	สพป.อบ ๑	๑๒-๑๓ ธ.ค. ๖๗

๔. สถานศึกษา : ในด้านของสถานศึกษาเมื่อได้เข้าร่วม และดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการอีโคสคูลพบว่า สถานศึกษามีพื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้น และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ รวมถึงเป็นจุดศูนย์กลางในการเผยแพร่ และปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีความยั่งยืน อีกทั้งยังส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ที่	กิจกรรม/ชื่อ	ประเภท/ ระดับ	หน่วยงานที่ มอบรางวัล	ให้กับ	ให้ไว้เมื่อ
๑	ได้รับรางวัล ชมเชย ระดับดีมาก ในการคัดเลือกรูปแบบและแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน(Best Practice) ของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการพัฒนา ศักยภาพการอ่านออก เขียนได้ ของเด็กไทย/เยาวชนไทยใน พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๒ สู่คุณภาพชีวิตที่ดี ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๗	เกียรติบัตร/ ระดับเขต พื้นที่	สพป.อบ ๑	โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ ประชากรราษฎร์สามัคคี)	๖ ก.ย. ๖๗
๒	ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้ (Active Learning) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	เกียรติบัตร/ ระดับเขต พื้นที่	สพป.อบ ๑	โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ ประชากรราษฎร์สามัคคี)	๖ ก.ย. ๖๗
๓	โรงเรียนสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข ระดับเพชร ปีการศึกษา ๒๕๖๗	ระดับจังหวัด	ศึกษาธิการ จังหวัด	โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ ประชากรราษฎร์สามัคคี)	๒๗ พ.ค. ๖๘
๔.	ได้รับประกาศผ่านการพิจารณาการเป็นโรงเรียนอีโคสคูลระดับกลาง (Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑)	ระดับประเทศ	กรมการ เปลี่ยนแปลง สภาพ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม	โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ ประชากรราษฎร์สามัคคี)	๒๘ พ.ค. ๖๘

ประกาศกรมการศึกษานอกโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง ประกาศรายชื่อโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนการสอนเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง
(Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑)

ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม ได้ประกาศรายชื่อโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนการสอนเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) รายการครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ ในปี ๒๕๖๖ (กลุ่มพื้นที่ ๒๕๖๖) โดยกำหนดให้โรงเรียนต้นแบบได้รับการพิจารณาจากผู้บริหารสถานศึกษาและดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๗ โดยกำหนดให้โรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) ดำเนินกิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาและดำเนินการจัดทำแบบประเมินตนเอง (เพื่อจัดการดำเนินงาน) ซ้ำครบถ้วนตามเกณฑ์ประเมินจึงจะได้รับพิจารณาให้ขึ้นเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) ในปีถัดไป นั้น

บัดนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาจากแบบประเมินการจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินการเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗) จำนวน ๑๗ โรงเรียน โดยมีรายชื่อโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนการสอนรายการที่ ๒ ดังต่อไปนี้

กลุ่มสหภาพและเขตพื้นที่	จำนวน	โรงเรียน	จังหวัด
กลุ่มสหภาพและเขตพื้นที่	จำนวน ๔ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครปฐม
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านบุญคุณุทธโชติ (ชื่อเล่นชวย) จุฬี	สมุทรปราการ
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สมุทรปราการ
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนอภัยเมธา	สมุทรปราการ
ภาคเหนือ	จำนวน ๒ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	เชียงใหม่
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	เชียงใหม่
ภาคกลาง	จำนวน ๙ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	พระนครศรีอยุธยา
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา (พิบูลสุราษฎร์)	สระบุรี
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนวัดวิจิตร	สุพรรณบุรี
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนวัดอภัยเมธา	สุพรรณบุรี
๕.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนวัดวิจิตร	สุพรรณบุรี
๖.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนวัดอภัยเมธา	สุพรรณบุรี
๗.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุพรรณบุรี

/ศาสตราจารย์พิเศษ...

- ๒ -

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวน ๑๖ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาฬสินธุ์
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาฬสินธุ์
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	ขอนแก่น
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครราชสีมา
๕.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สกลนคร
๖.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุรินทร์
๗.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
๘.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
๙.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
๑๐.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
๑๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
๑๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	สุราษฎร์ธานี
ภาคตะวันออก	จำนวน ๔ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	ชลบุรี
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	ชลบุรี
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	ชลบุรี
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	ชลบุรี
ภาคตะวันตก	จำนวน ๔ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาญจนบุรี
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาญจนบุรี
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาญจนบุรี
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	กาญจนบุรี
ภาคใต้	จำนวน ๔ โรงเรียน		
ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
๑.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครศรีธรรมราช
๒.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครศรีธรรมราช
๓.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครศรีธรรมราช
๔.	๑๐๒๕๖๐๐๑๕	โรงเรียนบ้านอภัยเมธา	นครศรีธรรมราช

ทั้งนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม ขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงผลการพิจารณา และรายชื่อโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนการสอนเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑) ในปีถัดไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕/ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

/ศาสตราจารย์พิเศษ...

ได้รับประกาศผ่านการพิจารณาการเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑)

๕. ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของนักเรียน

ผู้ปกครองเห็นการเปลี่ยนแปลงและพึงพอใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ทั้งทางด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคมของนักเรียน และความพอเพียง รวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรด้านทุจริต ๕ ข้อคือ มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ ทำให้ ผู้ปกครองตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญในดูแลเอาใจใส่นักเรียนและกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรหลาน

ภาพการร่วมกิจกรรมระหว่างนักเรียน และผู้ปกครอง ขณะอยู่ที่บ้านแสดงออกถึงความรักความเอาใจใส่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

๖. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

ชุมชนและสังคมเล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการโรงเรียนสุจริตให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม โรงเรียนจึงได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการจิตอาสาในการพัฒนาสังคมของนักเรียนทุกระดับชั้น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมการณรงค์ต่างๆ เป็นต้น

ภาพ การมีส่วนร่วมจากชุมชน และผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก
สอดคล้องกับคุณลักษณะ ๕ ประการของโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	กิจกรรม/วิธีการ ที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
๑. ทักษะกระบวนการคิด	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกและเปรียบเทียบ ข้อดีข้อเสีย ประโยชน์ โทษของพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี - แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของการวางรองทำให้ถูกระเบียบ - กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 	นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีทักษะกระบวนการคิด สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดภายในชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยของตนเองได้เพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้
๒. มีวินัย	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียนได้ - ตั้งใจเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ 	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีวินัยในตนเอง รู้จักและเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ของเพื่อนและคุณครูตั้งใจปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบของโรงเรียน
๓. ซื่อสัตย์สุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่พูดปดเมื่อทำความผิดเช่นการยอมรับว่า ไม่ได้ทิ้งขยะให้ถูกต้อง - ทิ้งขยะ อย่างถูกประเภท 	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นรักชาติศรัทธาอยู่เป็นนิจ
๔. อยู่อย่างพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นคุณค่าของใช้ส่วนตนและส่วนรวม - ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ทำลาย - พอใจในสิ่งที่ตนมี 	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคนรักการเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีความมัธยัสถ์ เห็นแก่ประโยชน์

	- ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
๕. จิตสาธารณะ	- ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทนเช่นการช่วยจัดรองเท้าของเพื่อนให้สวยงาม - ร่วมกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ทุกคน มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจเพื่อพัฒนาสังคมให้มีความสุข - นักเรียนให้มีคุณลักษณะเป้าหมายของโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่พระราชาราชภักดิ์) ร้อยละ ๘๐ อยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป

กิจกรรมที่สอดคล้องกับปฏิญญาโรงเรียนสุจริต

ปฏิญญา	กิจกรรม/วิธีการ ที่สอดคล้อง	ผลที่เกิดขึ้น
การปลูกฝัง	- การมีแบบอย่าง ความเข้าใจ ความรู้ - หน่วยการเรียนรู้ บันได ๗ ขั้น - การฝึกฝนและคอยให้คำแนะนำ ตามกระบวนการ PDCA	นักเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกนำเข้าไปสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สามารถเติบโตไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้วยความมีทักษะกระบวนการคิด ปฏิบัติ ความมีวินัย และความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น รู้จักพอใจในของที่มี และมีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่น สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
การป้องกัน	การอบรมให้ความรู้ และกระบวนการออกแบบโครงการของกลุ่มเยาวชน	นักเรียนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะ และการมีจิตสาธารณะเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่น
การสร้างเครือข่าย	- การประชาสัมพันธ์ - การต้อนรับ ปฏิสันถารกับผู้มาเยี่ยมเยือน	ได้นำเสนอผลงานเป็นที่ประจักษ์ การได้รับการยกย่อง ชื่นชมจากผู้คนทั่วไป

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ ผู้บริหาร คณะครู ให้คำปรึกษาและมีแนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะของโครงการโรงเรียนสุจริต และคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีทิศทางข้อตกลงไปในทางเดียวกันเพื่อสร้างมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

๕.๒ ครูนำรูปแบบการบูรณาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะมาใช้ในการปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น

๕.๓ นักเรียนโรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรราษฎร์สามัคคี) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่เข้าร่วมโครงการ “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีจิตสาธารณะ พึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี

๕.๔ ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนอย่างจริงจัง

๕.๕ ผู้บริหาร หัวหน้างาน มีการสนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕.๖ ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ที่เกิดจากการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยความสุข และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ทำ

๖. บทเรียนที่ได้รับ

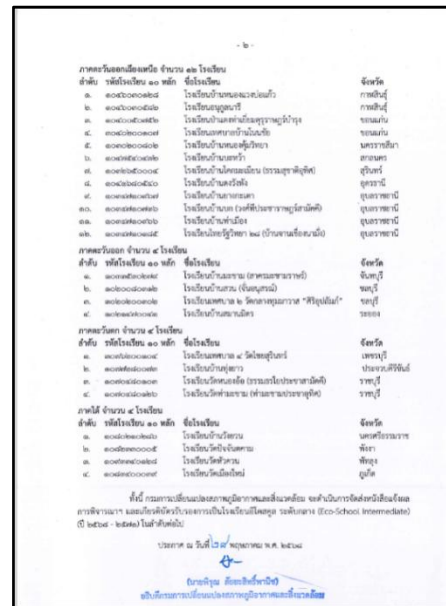
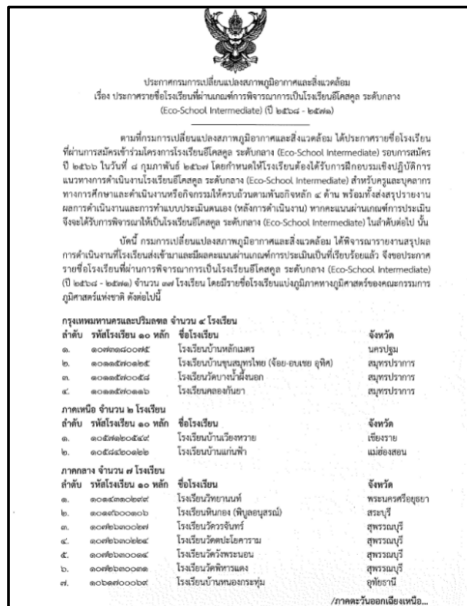
จากการที่โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชากรราษฎร์สามัคคี) ได้นำนวัตกรรม ปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น สู่ความมีวินัยและรับผิดชอบ และการเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เพื่อให้บรรลุคุณลักษณะโครงการโรงเรียนสุจริต และคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความพอเพียง โดยอาศัยกระบวนการให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ตามรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนซึ่งอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาอุปสรรคเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยมีเป้าหมาย คือ นักเรียนมีความตระหนักรู้ ซึมซับคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีจิตอาสา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ เช่น นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และลงมือทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยความเต็มใจ เข้าเรียนและทำกิจกรรมตรงเวลา มีความคิดที่ตรงการทำให้ส่วนรวมมีความสุข และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนสามารถนำความรู้หรือทักษะที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๗.๑ การเผยแพร่ในระดับต่าง ๆ

โรงเรียนมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้ การปลูกต้นกล้า จิตอาสารักษ์โลก สู่วิทยาลัยสุจริต ด้วยกิจกรรม “เยาวชนต้นกล้า จิตอาสาพัฒนาชุมชนบ้านบก” ผ่านการเรียนรู้บันได ๗ ขั้น วิธีการปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนสุจริตต่อเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ระหว่างหน่วยงาน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ การจัดทำรายงาน การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน และเว็บบอร์ดของโรงเรียน โดยเฉพาะรูปภาพการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสุจริต ให้กับผู้เรียนทุกๆ กิจกรรม เป็นต้น

๗.๒ ผลงานที่ได้รับ

ได้รับประกาศผ่านการพิจารณาการเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง (Eco-School Intermediate) (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑)

๘. ข้อเสนอแนะ

โครงการนี้เป็นโครงการที่ดี จึงควรมีการดำเนินงานต่อ การมีส่วนร่วมของทุกๆ ฝ่าย ทั้งตัวของนักเรียนเอง คุณครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน โดยสร้างความตระหนัก การรับรู้ ยอมรับ เข้าใจในบริบทและสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีการคิดอย่างมีเหตุผล มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อสร้างคนดีให้สังคม ในการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความคล่องตัว การกำกับติดตาม การประเมินและรายงาน และการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนและเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจจึงอยากให้มีการแนะนำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการต่อไป เพราะในเรื่องของการมีจิตอาสาด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมที่หลายคนมักจะมองข้าม และปล่อยปะละเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนโดยรอบโรงเรียนที่ยังขาดความตระหนักในเรื่องของสารพิษที่เกิดจากการทำการเกษตร ทำให้เกิดปัญหา สุขภาพการสะสมของสารเคมี เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ที่ยังมีวัฒนธรรมการปลูกพืชด้วยสารเคมี ที่เป็นอีกสาเหตุหลักที่ทำให้คนในชุมชนเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง

โรงเรียนบ้านบก (วงศ์ที่ประชาราษฎร์สามัคคี) จึงได้สังเกตเห็นว่า แผนการดำเนินโครงการในอนาคตจะต้องดำเนินการขยายผลออกสู่ชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้ชาวบ้านหันมาปลูกผักปลอดสารพิษ และเปลี่ยนไปเป็นการปลูกผักอินทรีย์แทน ที่จะช่วยทำให้ดินมีคุณสมบัติทางกายภาพ ทางเคมี และทางชีวภาพดีขึ้น เพื่อช่วยลดปัญหาการเจ็บป่วยจากการใช้สารเคมีได้ เพื่อสร้างความตระหนักในการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และการคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อื่น และส่งเสริมคุณลักษณะทั้ง ๕ ประการของผู้เรียนตามคุณลักษณะโครงการโรงเรียนสุจริตให้มีความยั่งยืนสืบไป